

20/12/83

EL LENGUATGE

La confusió d'antecedent

L'expressió lingüística actual sent tanta repugnància per les repeticions que, per tal d'evitar-les, no vacilla a fer ús de tots els recursos de caràcter pronominal que la llengua li ofereix i de totes les ellipsis que permet el sistema de la construcció sintàctica. Això fa, és clar, que les confusions d'antecedent siguin molt usuals, tant en el primer cas, és a dir, en les substitucions pronominals, com en el segon, això és, quan se sobreentenen els mots o grups de mots que hom no ha volgut repetir. Efectivament, contràriament al que segurament algú creu, els pronoms tenen generalment una funció més aviat sintàctica que no pas significativa: en molts casos consisteix essencialment a representar un membre de l'oració que no pot ésser sobreentès, amb una informació sobre l'antecedent escassa o nul·la. Si comparem dues oracions com *Va venir ahir* i *La vaig veure ahir*, que suposem que usem referint-nos a una determinada persona, ens adonem fàcilment que en la primera no es diu res de qui és aquesta persona, perquè el subjecte hi figura sobreentès, però en la segona, en què fa de complement directe i aquest membre de l'oració no es pot so-

brentendre, el pronom que exerceix aquesta funció ens dona, com a única informació, que és algú del sexe femení. I en el cas d'altres complements, com en l'oració *Hi vaig parlar ahir*, el pronom ja no dona cap mena d'informació.

En el llenguatge col·loquial, o dit més exactament, en la conversa, es produeixen constantment confusions d'antecedent, que es resolen sovint amb els aclariments suplementaris que sol demanar l'interlocutor que rep el missatge lingüístic, això és, el qui escolta. En el llenguatge escrit, és clar, hom procura ésser més precís, però no és gens estrany que hi figurin també aquests aclariments, expressats en una oració posterior, amb el propòsit que l'oració principal, volem dir la que conté pròpiament el missatge, resulti sintàcticament més simple o desafeixugada. Quan aquests aclariments són superflus perquè el sentit és obvi, són utilitzats en la narrativa com a recurs humorístic. L'exemple següent és de Ramon Folch i Camarasa, un «especialista» del recurs: *Però on t'havies ficat? —em preguntà la borrosa figura humana quan deixà de ser-ho (no humana sinó borròsa).* (Estrictament confidencial).

Albert Jané